

HGW-inzet op scholen/ teamtrainingen werken aan goed onderwijs

In de ene school is de invoering van handelingsgericht werken (HGW) heel succesvol. HGW is op zo'n school een duurzame ontwikkeling en ondersteunt de school op weg naar Passend Onderwijs. In een andere school verloopt het traject moeizaam en haakt een deel van het team af. Wat maakt dat het in de ene school lukt en in de andere niet?

De implementatie van HGW (Handelingsgericht Werken) is geen proces volgens vast recept, geen mal waar je doorheen geperst wordt; immers elke school heeft een eigen startsituatie, eigen speerpunten, een eigen visie en missie en een team met verschillen in grondhouding, aanwezig talent, krachtbronnen, tempo en ervaring. Elke school plaatst bovendien 'eigen-wijze' accenten.

Wel zie je dat aan elk HGW-implementatie-succes een aantal overeenkomstige factoren en voorwaarden ten grondslag ligt.

Trajecten werken goed wanneer:

- Er met enige regelmaat dagdelen met het hele team samen gewerkt wordt. Tijdens die uren vindt gezamenlijke visie- en missie-ontwikkeling plaats, worden ervaringen, kanttekeningen, wensen en behoeften gedeeld en ontstaat een stevig draagvlak. Altijd wordt gewerkt vanuit de waarom-vraag. Waarom gaan we dit doen, waarom vinden we dat nodig, wat kan HGW ons brengen denken we, voor welke vraag of wens is het een oplossing, waarom vinden we dat belangrijk, wat vraagt dit van mij, wat gaan we niet doen, waarom is dit zo belangrijk dat andere dingen mogen wijken, etc.
- Er goed afstemmingsoverleg is met minimaal de directeur en de intern begeleider, aangevuld met een aantal leerkrachten. Doelen, startsituatie, krachtbronnen in en om de school worden besproken en vanuit meerdere invalshoeken belicht. Deze groep volgt nauwgezet de ontwikkelingen, tegenslagen, hoe doelen bereikt worden, waar vertraagd of versneld moet worden, etc.
- Er ruimte is om dicht op de huid van de leerkracht te werken; onderzoekend ondersteunend sparend met de leerkracht, in de klas.
- Er continu sprake is van een vertaalslag van theoretische onderbouwing naar de dagelijkse praktijk
- Er sprake is van voorbeeldgedrag vanuit de directie en interne begeleiding. 'Het enige wat top-down werkt is voorbeeldgedrag'. (Doelgericht? Samenwerkend? Respectvol? Belangstellend? Duidelijk? Planmatig? Transparant? Etc)
- Er voldoende aandacht is voor de communicatie en afstemming met ouders, ook over de inhoud van het implementatie-traject: via nieuwsbrieven, website, informatiebijeenkomsten. Wat merkt u thuis van wat wij doen?

Activiteiten:

- studiedagen, interactief aan de slag met elkaar, tijd hebben met elkaar
- adviesgesprekken met directie, IB en bouwcoördinatoren over Handelingsgericht leiding geven (directie) en handelingsgerichte begeleiding (IB)
- flitsbezoeken: observaties en nagesprekken ter ondersteuning van de leerkrachten. Investering in tijd van 15-30 minuten per leerkracht.
- coaching on the job; IB's die meedoen in de flitsbezoeken en zich de techniek eigen maken
- werken in kleine leerteams: per leerteam 4 collega's die een subthema adopteren, uitproberen en warm houden in het team. Bv het werken met visbordjes, effectieve feedback, etc.
- werkbijeenkomsten waarin samen lessen worden voorbereid
- werkbijeenkomsten waarin samen leerlijnen worden bestudeerd
- werkbijeenkomsten waarin overdracht en oudergesprekken worden voorbereid
- werkbijeenkomsten waar leerlingen en groepen worden besproken, samen begrijpen, samen puzzelen, samen onderwijsbehoeften bedenken, de vertaling maken van negatief gedrag naar te ontwikkelen vaardigheden, samen op zoek naar krachtbronnen in en om het kind, in en om de leerkracht, samen een aanpak bedenken

Onderwerpen tijdens teambijeenkomsten:

- HGW: de basis. De visie, het gedachtegoed, de impact van de leerkracht, goed onderwijs. (Niet het instrumentarium centraal maar de mens centraal)
- Samenwerken met ouders/ gespreksvoering HGW-proof
- Actief betrekken van leerlingen/ effectieve feedback/ werken aan zelfstandigheid van leerlingen/ kindgesprekken
- Wat werkt? Hoe leren leerlingen? Hoe ziet een goede instructie eruit? Doelgericht afstemmen op onderwijsbehoeften, hoe doe je dat?
- Klassenmanagement HGW-proof
- De relatie leren en gedrag. Voorkomen moeilijk gedrag door sterkere didactiek.
- Overdracht HGW-proof, doorgaande lijn
- Interne communicatie en samenwerking; op weg naar een meer professionele samenwerkende teamcultuur
- Handelingsgericht Arrangeren; samenwerken met ouders en externe expertise wanneer er zorgen zijn

Meer weten?

Neem gerust contact met me op!

Samenwerkende partners:

- Noëlle Pameijer: Grondlegger HGW
Schoolpsycholoog
Specialist Handelingsgericht Arrangeren
- Kobi Wanningen: Specialist jonge kind
Specialist jonge kind in risicosituaties
- Liesbeth Luijckx: Gedragwetenschapper
Specialist reken- en leesonderwijs
- Wijnand Gijzen: Specialist opbrengstgericht werken en groepsplannen
- Gerard van Vegchel: Specialist werken met groepsplannen
Montessori-leerkracht. Intern Begeleider
- Roos van Noord: Ontwikkelaar Inzichtelijk –doelgericht werken met kleuters-
Intern Begeleider
- Olaf Verheij: Onderwijsadviseur, Beleidsadviseur, Bestuursondersteuner.
Specialist op thema's Krimp, Profilering en meer
- Luna Beukema: Specialist kinderen met autisme
- Ellen Posthumus: Pedagoog en docent
- De Inschool Academie
- De Instondo Academie
- De Vrije Universiteit
- Inholland

